

ПОЗИЦИЯ

по Проект на Закон за браншовите организации на производители и преработватели на земеделска продукция

Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес (БСК) подкрепя приемането на закон, уреждащ взаимодействието на браншовите организации с органите на държавната и местна власт, като важен инструмент за подобряване на условията за осъществяване на стопанска дейност.

Едновременно с това, БСК отчита като принципно неправилна съществуващата тенденция сдружаването на стопанските субекти в различни сектори на икономиката да се регламентира от отделни закони. По този начин се поставят в неравноправно положение сдруженията в различните браншове, като само за част от тях диалогът с администрацията е законово регулиран. Съществуването на множество различни регулации създава допълнителни тежести и затруднения и за органите на изпълнителната власт при осъществяване на взаимодействие със сдруженията на бизнеса.

След анализ и консултации с членуващите в БСК браншови организации, Камарата изразява становище, че не съществува обективна необходимост статутът и дейността на организациите на производителите и преработвателите на земеделска продукция да бъдат уредени по начин, различен от този, отнасящ се до организациите в други браншове.

Законопроектът нарушава конституционния принцип на свободата на сдружаване, като един от основните принципи на съвременната демократична правова държава. Ограничителните разпоредби на чл. 7 и следващите подчиняват устройството, управлението и целите на браншовите организации на волята на законодателната власт и ги превръщат в удобни за властта квазиструктури на гражданското общество. Такъв подход е в противоречие с Конституцията, международните актове, по които България е страна, и Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ).

КОНВЕНЦИЯ № 87 за свободата на сдружаване на Международната организация на труда (МОТ), 1948 г., ратифицирана от РБългария, предвижда: „(Чл. 3-5) Трудещите се и работодателите, без каквато и да е разлика и без предварително разрешение, имат правото да образуват организации по свой избор, както и да се присъединяват към тези организации при единственото условие да се съобразяват с техните устави. Организациите на трудещите се и на работодателите имат правото да изработват своите устави и правилници, да избират свободно своите представители, да организират управлението и дейностите си и да съставят свои програми за действие. Публичните власти трябва да се въздържат от каквато и да е намеса, която може да ограничи това право или да попречи на неговото законно

упражняване. Организациите на трудещите се и на работодателите имат право да образуват и да се присъединяват към федерации и конфедерации и всяка организация, федерация или конфедерация има право да се присъединява към международни организации на трудещите се и на работодателите”.

Съгласно ЗЮЛНЦ, юридическите лица с нестопанска цел свободно определят целта си и средствата за постигането ѝ и могат да се самоопределят като организации за осъществяване на дейност в обществена или частна полза (чл. 2, ал. 1, чл. 3). Учредител, респ. член, може да бъде всяко лице (дееспособно физическо или юридическо лице), като членството е доброволно. Този принцип на свободно членство и самоопределяне е нарушен в редица от предложените текстове.

Проектът съдържа неясни и противоречащи си текстове и не е съобразен с други нормативни разпоредби, което ще затрудни практическото му прилагане и ще доведе до неравнопоставено третиране на браншовите организации.

Конкретните ни бележки са следните:

1. По структурата на организациите

1.1. Предвидена е сложна четиристепенна структура на браншовите организации на производители и преработватели на земеделска продукция – национално признати браншови организации; национални браншови организации; браншови организации и продуктови бордове. Тази структура затруднява, вместо да подпомага прогласените в чл. 2 от проекта цели – да бъдат улеснени сдружаването на производители и преработватели и взаимоотношенията им с държавата и общините.

2. По глава трета – Национални браншови организации

2.1. Националните браншови организации имат само една функция в повече от обикновените браншови организации – да участват в разработването на стандарти и технически изисквания към продуктите в бранша. С този текст не се предоставят, а се ограничават права, тъй като в момента няма ограничение тази дейност да се извършва от браншовите организации. Това поставя въпроса доколко е оправдано съществуването на националните браншови организации и не може ли тази дейност да се осъществява от браншовите организации или от национално признатите браншови организации.

2.2. По своята структура националните браншови организации са конфедерации (сдружения на сдружения), изискващи отделна регламентация на органите, реда на представителство на членовете им в тях, реда за приемане на решения, което липсва в закона.

2.3. Неоправдано е изискването на чл. 11 ал. 1 този вид организации да се регистрират като юридически лица за осъществяване на **обществено полезна дейност**. Този текст противоречи на чл. 2 ал. 1 от ЗЮЛНЦ, според който юридическите лица с нестопанска цел свободно се самоопределят като организации за осъществяване на дейност в

обществена или в частна полза. Текстът трудно може да се съвмести и с чл. 38 ал. 1 от ЗЮЛНЦ - юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност, разходват имуществото си за развитието и утвърждаването на духовните ценности, гражданското общество, здравеопазването, образованието, науката, културата подпомагане на социално слабите и т.н., и не е в съзвучие със задачите на браншовите структури в икономиката.

2.4. **Членството по право** по чл. 12 ал. 1 противоречи на принципите на свободата на сдружаване прогласени в КРБ, ЗЮЛНЦ и Конвенция 87 на МОТ. Не е ясно при повече от една Национална браншова организация в коя точно членува по право съответната браншова организация, с оглед забраната за членство в повече от една, въведена в чл. 12 ал. 2 от проекта. Членството по право въведено в чл. 12 ал. 1, е в противоречие със задължението за подаване на заявление за членство на нововъзникнали браншови организации в двумесечен срок от учредяването им (чл. 16 ал. 1) Последният текст също противоречи на правото на свободно сдружаване. Проектът не дава отговор какво следва от евентуалното пропускане на двумесечното заявление за членство, кой орган и по какъв начин се произнася по заявлението.

2.5. Чл. 15 ал.2 е предвижда, че ако няма седем браншови организации, които да образуват национална организация, за такава се приема сдружението на всички производители или преработватели в съответния бранш. Остава открит въпросът, ако организациите са по-малко от седем и повече от една, коя от тях ще се приеме за национална.

3. По глава четвърта – Национално признати браншови организации

3.1. Тези организации имат право да представляват производителите и преработвателите пред Министерство на земеделието и храните и да участват в работните групи. Изключително сложната структура на тези организации (конфедерации на конфедерации) поставя въпроса доколко е необходимо съществуването им и техните функции не могат ли да се упражняват от Националните браншови организации.

3.2. Конфедеративната структура на членския състав изисква детайлни правила уреждащи техните органи, представителството на отделните членуващи конфедерации в тях и реда за приемане на решения, което не се съдържа в законопроекта.

3.3. Чл. 17 ал. 1. противоречи на свободата на сдружаване, тъй като е императивен по отношение на обединяването на национално признатите браншови организации.

3.4. Чл. 17 ал. 2 съдържа отново противоречието – членство по право и молба за членство в определен срок, без да се уточни какви са последиците от пропускане на срока и кой орган се произнася по молбата.

3.5. Чл. 18 определя този вид организации като юридически лица за осъществяване на общественополезна дейност, което повдига същите възражения, подробно изложени в т.2.3.

- 3.6. Споразумението по чл. 19 ал. 2 между две национални браншови организации с министъра на земеделието и храните създават нов вид държавно-обществена структура, подчинена на държавната администрация относно правото и да представлява интересите на своите членове. Текстът ако бъде приет ще създаде опасен прецедент за намеса на държавната власт при формиране волята и действията на нейния коректив – гражданските сдружения.
- 3.7. Не е ясно как ще се осигуряват и покриват разходите по задължителното събиране и предоставяне на информация от национално признатите браншови организации на Министерството на земеделието и храните, предвидено в чл. 21.

4. По глава шеста – Регистри на браншовите организации

- 4.1. БСК счита, че въведеното с тази глава задължение за водене на трети регистър – наред с този към окръжните съдилища и Министерство на правосъдието, относно юридическите лица за обществено полезна дейност представлява допълнителна административна тежест за бизнеса. Задължението е свързано с ангажименти за браншовите организации по комплектоване и подаване на заявления, следене на срокове и допълнителни разходи по поддържане на регистъра.

5. По глава седма – Продуктови бордове

- 5.1. Този вид организации с нищо не допринасят за постигане целите на закона. Не са ясни статутът, органите, компетентността, редът за приемане на решения, целите, дейността им, както и мястото им в отношенията с държавата и общините.

Като цяло, законопроекът е в противоречие с принципите и нормите на българското, европейското и международното законодателство и приемането му би довело до сериозна деформация на правата на юридическите лица с нестопанска цел и лишаване на производителите и преработвателите на земеделска продукция от представителство.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Божидар Данев)